

16. BOCSÁSSATOK MEG EGYMÁSNAK! AZ ADÓS SZOLGA PÉLDÁZATA

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.
(Mt 18,21–35)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Kozma Zsolt: Jézus Krisztus példázatai, Iránytű Kiadó, 2002; Joachim Jeremias: Jézus példázatai, Budapest, 1990; Tarjányi Béla (ford): Példabeszédek, Budapest, 1991; Keresztyén Biblia Lexikon, Budapest, 2000; Gary Chapman és Jennifer Thomas: Ha nem elég a „sajnálom” A bocsánatkérés öt nyelve, Budapest, 2010, Barth Károly: Kis dogmatika, Budapest, é.n.)

Példázat fogalma:

Az Újszövetség maga nem ad definíciót arra, hogy mi a példázat. Az antik görög retorika fogalmát szoktuk használni, amikor a példázat műfaját, tartalmát, jelentését szeretnénk meghatározni. Példázatról akkor beszélünk, ha a szókép, hasonlat, metafora kibővített, terjedelmesebb formában jelenik meg.

Jézus példázatai Isten országáról szólnak. Jézus a példázataiban az erről szóló üzenetet egy terjedelmesebb képi anyaghoz köti, és a kettő között analogikus viszony van. A példázat a képes beszéd egy formájának a kibővítése. Az üzenet mellé „veti” (parabolé) a képi anyagot. A képi anyagban egy történet jelenik meg. A történet eseménysorozatban bomlik ki. A történet azonban egységes, azaz állhat jelenetekből (pl. adós szolga példázata), de minden jelenet összetartozik.

Három különböző formája van a példázatnak:

1. A tulajdonképpen példázat a parabola: Kibővített hasonlat. A kép egy teljesen szabályos, természetes, a természet törvényszerűségei szerint megfelelő történetben jelenik meg. A szereplők úgy viselkednek, ahogyan általában az emberek viselkedni szoktak. Erre a történetre a hallgató csak igent mondhat.
2. A túlzó példázat a hiperbola: A kép egy érdekes, általában egyedi esetet mutat be, ahol a történetben valami szokatlan jelenik meg, például egy szereplő szokatlan módon cselekszik. Határhelyzet elé állítja a hallgatót. Az ember rácsodálkozik arra, hogy Isten csodálatosabb, mint gondolná, Isten országa csodálatosabb, mint ahogyan azt elképzelem.
3. A példaelbeszélés az embola: A képi anyag egyrészt az üzenethez, másrészt a valósághoz viszonyul. (pl. Farizeus és vámszedő példázata). A kép és az üzenet azonos szinten van. A kép előkép, az üzenet az előkép szerinti cselekvéshez kapcsolódik. A hallgatónak az egyszerű történetet kell általánosítani és alkalmazni magára. Egy új rendet hirdet meg Jézus ezekben a példázatokban azért, hogy konfrontáltatja az emberi, szokásos viselkedést az istenivel. (Irgalmas samaritánus történetében a pap és lévita viselkedése nem szokatlan, de az új rendet a samaritánus képviseli.) A példaelbeszélések etikai töltetűek. Helytelen és helyes emberi cselekvést mutatja be.

Adósság:

Adósság kiegyenlítetlen számla miatt keletkezik. Leggyakrabban a Szentírásban kölcsön révén keletkezik adósság. Nagyobb összegű adósságról adóslevelet állítottak ki. (Lk 16,5–7) Ha az adós nem tudott fizetni, akkor a hitelező a kezestől követelhetette az adósság kiegyenlítését. (Péld 22,26) Amennyiben a tartozást nem tudta kiegyenlíteni az adós, vagyontárgyait zálogba lehetett

venni. (Ám 2,8) Végző esetben adósok börtönébe került a fizetéseképtelen adós. Isten azonban különösen figyelt azokra, akik a társadalom szélén éltek, így törvényekkel védte az özvegyeket az eladósodástól. (5Móz 24,17) Elszegényedett ember adósságát meg lehetett váltani, azaz ki lehetett egyenlíteni. Általában családon belül váltották vissza az elszegényedett rokon házáat. Az ilyen segítőt nevezték megváltónak.

Megszánás:

A héber gondolkodás szerint a belső, a nem látható szervekhez kapcsolódnak az érzelmek. A szájalom, az együttérzés helye az anyaméh, amely körbeöleli a születendő életet. A szájalomból eredő tett olyan, mint az anyai gondoskodás. Bibliai értelemben nem csupán együttérzést, sajnálkozást jelent, hanem a részvétből fakadó segítőkészséget is és a cselekedetekben megnyilvánuló szeretetet.

Könyörületesség:

A könyörület az ószövetségi gondolkodás szerint nemcsak érzelmet jelent, hanem egy olyan magatartást, amely a szövetséghez való hűséget fejezi ki. Egy szolidáris magatartást jelent. Így kell a szövetség tagjainak egymáshoz viszonyulni. A könyörületesség jelenti a segítségnyújtást, jóságot, kegyelmet, irgalmat. A könyörület elsősorban az ember cselekvésében mutatkozik meg.

Megbocsátás:

A Szentírásban a megbocsátásról két szinten olvasunk:

1. Isten megbocsátja az embernek a bűneit,
2. Egyik ember megbocsátja a másikkal a bűneit.

1. Isten megbocsát az embernek:

Az Ószövetségben Isten bűnbocsánatára leggyakrabban az a kifejezés szerepel, amelynek a jelentése: adósság elengedése (1Kir 8,30–51; Ám 7,2). Amikor Isten megbocsát, elengedi az ember adósságát. Isten és ember között a kapcsolat megromlott. Isten megbocsátása révén visszafogadja az embert abba a jó viszonyba, amelyből kiesett. Az ember adósságot halmoz fel Istennel szemben. A kapcsolat helyreállításának egyetlen módja, ha Isten elengedi ezt az adósságot. Az adósság elengedése a bűnvallás, a bűnbánat, bűnért való áldozat által történik meg. Isten elfogadja az ember szándékát a megromlott viszony helyreállítására, és kegyelméből megbocsát. Az ember szándéka, hogy az Istennel helyreálljon a kapcsolata megjelenik a bűnbánatban.

A bűnbánatnak több külső megnyilvánulása is van:

- bűnvallás: Az ember szavaival megvallja, hogy mit követett el Isten ellen. A bűnbánati zsoltárokból találunk bűnbánó imádságokkal. A törvényi előírás szerint a főpap minden évben egyszer tart egy bűnvallást a nép egészének a vétkei miatt (3Móz 16,21 kk.).
- a sírás. Dávid sír Betsabéval való házasságtörése miatt (2Sám 12,13).
- gyász: Ninive lakosai a bűnbánatukat a gyász kifejezőeszközeivel mutatták meg: böjtöltek, hamuba ültek, ruháikat megszággatták.

A próféták nagy hangsúlyt helyeztek arra, hogy a bűnbánat külső kifejezési formái mellett a belső egész embert átható bűnbánatra is felhívják a figyelmet.

Bűnért való áldozat: Kétféle bűnért való áldozatról beszél a Biblia:

- vétekező áldozat: A nép vétkeiért való áldozat. (3Móz 4,21)
- jóvátételi áldozat: Bűnadósság elengedéséért való áldozat. (3Móz 5,5)

Az Újszövetségben a bűnbocsánatra egyetlen megoldás a Jézus Krisztus áldozatának az elfogadása. Isten maga lépett Jézus Krisztusban az ember helyére. Isten Jézusért bocsát meg. Bár az ember oldaláról a bűn megvallása, megbánása az Isten számára elvárás, mégsem ez az

előfeltétele a bűnbocsánatnak, hanem Jézus bűnökért való áldozata az előfeltétel: „*Nem is bakok és bikák vérével, hanem a tulajdon vérével ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett.*” (Zsid 9,12)

A keresztyén ember útja a bűnbocsánattal kezdődik és vezet a feltámadáson át az örök életre. Az Újszövetségben is gyakorolja Isten népe a bűnbánatot. És egyúttal átéli a bűnbocsánatot az úrvacsora sákramentuma által. A megbocsátás a keresztyén embernek az az útja, amelyet Isten készít el számára a kegyelem által. Isten a bűnbocsánat révén megajándékoz Krisztus igazságával.

A Heidelbergi Káté 56. kérdés-felelete a reformátorok bűnbocsánatról szóló tanítását tükrözi. A lényege, hogy az ember a bűnbocsánatot nem szerezheti meg sem jócselekedetek által. A bűnbocsánat egyedül Isten kegyelméből kapható meg, Krisztus áldozatáért a Szentlélek ajándéka.

2. Egyik ember megbocsát a másik embernek:

Az Istentől elnyert bűnbocsánat hála miatt indítja az embert. Ennek következtében nem történhet meg, hogy az ember hátradől, hanem törekednie kell arra, hogy a szeretetparancsolatot feltétlenül megtartsa. Isten bűnbocsánata hatással van az emberi élet minden területére. Így a másik emberrel való kapcsolatra is. Aki átéli Isten megbocsátását, az megbocsát embertársainak. A megbocsátás révén áll helyre a szeretetközösség az emberek között. A keresztyén megbocsátás megmutakozásának elsődleges helye a gyülekezet.

Az adós szolga példázata egy hiperbola. Isten országáról tanít. Isten másképp viselkedik, mint ahogyan ezt az ember elképzelem, ezért más cselekvést vár az embertől is. Isten országa új értékrendjét mutatja be a megbocsátás kapcsán. Isten országában a megbocsátásnak az ember által képzelem felső határa fölött van a határa. Az emberi képzelem felső határa a hétszeres megbocsátás. De Jézus tanítása szerint nem lehet határa. Mégpedig azért nincsen határ ember-ember közötti megbocsátásnak, mert Isten bűnbocsátó kegyelmének sincsen határa.

A példázat bevezetése egy konkrét kérdés. Egy fontos kérdés a keresztyén ember számára a megbocsátás. De Jézus válasza nem az elvárás szerint alakul. A példázat címzettjei a tanítványok és elsősorban Péter. Jézus elsősorban a tanítványoktól várja el a megbocsátást.

A szakasz két világosan elkülöníthető részre tagolódik:

21–22. versek: Péter kérdése

23–35. versek: Jézus felelete

21–22. vers:

A példázat keretét Péter kérdése vezeti be. Mi a megbocsátás felső határa? Erre vonatkozik Péter kérdése. Mikor nem vagyunk kötelesek már megbocsátani? A hetes szám a teljességre utal. A Bibliában sokszor találkozunk a 7-es számmal. A teremtés hetedik napja a szent nap, amikor megpihen Istent. A Bibliában a hetes számnak különleges jelentősége van. Istennel van kapcsolatban. A tökéletességet, a teljességet szimbolizálja. Így Jerikót a hetedik napon sikerül elfoglalni. Nagy ünnepeket hét napig tartották. Illés hétszer küldi el szolgáját a Karmel-hegyre. (1Kir 18) József történetében a fáraó hét szűk és hét bő esztendőről álmodott. A templomban lévő gyertyatartónak hét karja van. János a látomásában hét gyülekezetnek és azok hét angyalának szól az üzenet (Jel 1,11–3,22). Amikor Péter a hetes számot nevezi meg, akkor egy olyan magas mértéket gondol megnevezni, amire nemleges választ vár, vagy legfeljebb azt, hogy ez a legfelsőbb mértéke a megbocsátásnak. Ehelyett egészen más választ kap. Az atyámfia kifejezés gyülekezeti tagra vonatkozik, arra, aki Jézus követője. Jézus a válaszában úgy mond igent, hogy egyúttal nemet is mond. Akár hétszer is, igen. De ennél többször is. A végességgel szemben Jézus a végtelenségre utal. A tulajdonképpeni példázat három jelentet tartalmaz.

23. vers:

Jézus kihangsúlyozza a válaszban, hogy itt most Isten országáról lesz szó. Mivel beköszöntött, ezért egészen más világrenddel kell számolni. A farizeusi vallásosság pontosan kidolgozott megbocsátási menetrendben gondolkozott. Ezzel szemben Jézus arról tanít, hogy Isten országában a kegyelem rendje érvényesül. A bevezetés azt jelenti, hogy Isten országában megtörténik az a helyzet, mint ami a következő történetben. A mennyek országa nem valaki, vagy valami, hanem egy esemény, egy történet.

24. vers:

A 10000 talentum 60 millió dénárnak felel meg. Összehasonlításként: Nagy Heródes évi jövedelme 900 talentum volt. Ez mutatja, hogy a példázatban szereplő összeg irreálisan és elképzelhetetlenül magas. Nem reális. Ezért ez a szám azt jelenti, hogy van egy adós, aki olyan mérhetetlen nagy mennyiségű adóssággal rendelkezik, amit lehetetlen megfizetni. Jézus erre a lehetetlenséget akarja kiemelni. Még ha az ország leggazdagabb szolgájáról is lenne szó, akkor sem várhatta el senki, hogy ezt képes legyen visszafizetni. Arról nem szól Jézus, hogy hogyan állhatott elő ennyi adósság.

25. vers:

Jézus úgy készíti elő a könyörület bemutatását, hogy a legszélsőségesebben elkeserítő helyzetet vázol fel. Mindenét elveszíti az adós. Jézus bemutatja, hogy az emberi természettel mit tett a bűn. Egy képtelen helyzetbe hozta. Ahonnan magától nem tud megmenekülni.

26. vers:

A szolga kérése egyszerűen képtelenség, ezért semmi másra nem tud apellálni, mint az úr hosszútűrésére.

27. vers:

A példázatban ez a második megdöbbentő tény. A tartozás hihetetlen mértéke mellett a megbocsátás még hihetlenebb tényével találkozunk. Az úr bizonyára tisztában volt azzal, hogy lehetetlenre vállalkozik a szolga, ennek ellenére megadja, amit az kér. De előtte egy érzésről olvasunk. Megszánja a szolgát. Az adósság elengedésére használt görög szó a bűnbocsánatra vonatkozó kifejezés.

28–31. vers:

A második jelent itt kezdődik. Hasonlóan történik minden, mint az előzőekben, egy adós találkozik a hitelezővel. A szolgatárs adóssága azonban szembeütően kevés az előzőekben megnevezett adóssághoz képest. 100 dénár egy megfizethető tartozás. A kérés reális. Ez 100 munkanapi bér. Az, hogy a szolgatársat megragadta, fojtogatta, szembeütően ellentéte annak, ahogyan az úr viselkedett. Nincs könyörület, hanem könyörtelenség. A szolgatárs börtönbe kerül. Jézus kiélezi a két helyzet közötti különbséget. Mennyire máshogyan viselkedik az, akinek a nagy adósságát elengedték, mint ahogyan az úr. A különbség a két eseményben nagyon éles.

32–34. versek:

Döbbenetes a példázat befejezése. A gonosz szolgát számonkéri az ura, hogy miért nem viselkedett irgalmasan ő egy olyan helyzetben, amilyenben ő megtapasztalta a kegyelmet. Jézus a végítéletre utal ebben. Az a szolga, akinek az első jelenetben megkegyelmeztek, gonosszá vált, mert nem tudott hasonlóan cselekedni, mint ahogyan vele cselekedetek.

35. vers:

A záró vers már nem tartozik a példázathoz, hanem a tanítványoknak szól. Jézus azt feleli ezzel a történettel Péternek, hogy a másik embernek való megbocsátás ne az ítélettől való félelemből szülessen, hanem abból, hogy végtelenül hálásak vagyunk Istennek, hogy megbocsátotta minden bűnünket. Az az ember, aki átélte, hogy neki Isten a végtelen mennyiségű, kifizethetetlen bűnadósságát megbocsátotta, nem lehet embertársával olyan könnyörtelen, hogy neki nem bocsát meg.

Isten kegyelme hatalmas. Mértéke fel nem fogható. Ez a kegyelem kötelez arra minket, hogy mi is hasonlóan viselkedjünk és cselekedjünk.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom: Bölcshölgy Turóc Emese – Kerekes Szabolcs: Serdülők a gyülekezetben, in: Siba Balázs – Szabóné László Lilla – Pángyánszky Ágnes (szerk.): Együtt a hit útján – Gyülekezetpedagógiai kézikönyv, Kálvin Kiadó, Budapest, 2019, 177–213.; Vajda Zsuzsanna: A gyermek pszichológiai fejlődése, Helikon Kiadó, Budapest, 2001.)

A kiskamaszok, kamaszok társas kapcsolatai jelentős változáson mennek keresztül. A családban egyszerre változik a szülő és a gyermek, az egymáshoz való alkalmazkodás minden nap türelmet igényel minden családtag részéről. A gyermek megváltozott igényeit szem előtt tartó, rugalmas, de határozott kereteket felállító nevelés nyújthat biztonságot a serdülőnek. A hullámzó érzelmek, a változó hangulat a gyerek részéről, a szülők fáradtsága és gyakran a tanácsstalansága is konfliktusokhoz vezet. Ezek a konfliktusok az élet természetes részei, jó, ha feladatként és lehetőségként tudunk rájuk tekinteni. Ráműtathatunk arra, hogy mind a szülővel, mind a kortársakkal való kapcsolatnak velejárási és próbái a konfliktusok. Keresztyén emberként pedig a konfliktusok kezelésének alapját az újrakezdés lehetőségében, a megbocsátás ajándékában láthatjuk. Az érzelmi intelligencia fejlesztésének része a saját érzelmekkel való szembesülés, a mások sérelmeinek, nézőpontjának megértésére való törekvés kipróbálása, gyakorlása. Mind a kapcsolódásra való igény, mind a serdülő értelmi fejlődése lehetővé teszi a megbocsátás elvont fogalmának magyarázatát és példákkal, önreflexióval való személyessé tételét.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Tanulj megbocsátani!

Kognitív: Annak a tudatosítása, hogy a megbocsátás azt jelenti, hogy megszánunk valakit és könnyörületesek vagyunk iránta, illetve elengedjük a haragunkat és a bosszúvágyunkat a másik felé.

Affektív: A szánalom és könnyörületesség (együttérzés, és ebből fakadó tett a másik felé), harag és bosszúvágy érzelmi hátterének feltárása.

Pragmatikus: Annak a segítése, hogy a tanuló keressen és gyakoroljon az életében olyan helyzeteket, amikor neki bocsátanak meg és ő bocsáthat meg másoknak.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás,	1. Beszélgetés: <ul style="list-style-type: none">Mit jelent megbocsátani valakinek?Gyűjtsünk olyan helyzeteket, amikor megbocsátásra van szükség!	A tanulók előzetes tapasztalatainak, gondolatainak összegyűjtése

<p>előzetes ismeretek aktiválása</p>	<ul style="list-style-type: none"> Szerintetek könnyű-e megbocsátani? <p>2. A TK bevezető ábrája alapján próbáljuk megfogalmazni, mi történik két ember között a megbántódás és a megbocsátás során!</p>	<p>TK</p>									
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>1. Bibliai példa a megbocsátásra: az adós szolga példázata</p> <p>Mi a példázat? - Tudod-e?-rész 1. pontját felolvasva tisztázzuk: a példázat egy példatörténet, amely egy fontos üzenet megértését segíti.</p> <p>Történetmesélés</p> <p>A kulcsszavakat emeljük ki.</p> <table border="1" data-bbox="440 779 1098 1115"> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;"> úr-szolga megfizethetetlen tartozás elszámoltatás esedezés megszánás </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">elengedett adósság</td> <td style="text-align: center;">el nem engedett adósság</td> <td style="text-align: center;">engedett adósság</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">el nem engedett adósság</td> </tr> </table> <p>A TK 50. oldalán található rajzok segítségével beszéljük meg: Mit kért a szolga? Hogyan viselkedett az Úr? Hogyan viselkedett a szolga az ő adósával szemben?</p> <p>A példázat megértését segítő feladatok: MFEI 1.: kulcsszavak megfejtése alapján a példázat elmondása MFEI 2.: Az úr és a szolga magatartásának jellemzése</p> <p>2. Megbocsátás folyamatábrája</p> <p>Értelmezzük a TK folyamatábráját! A megbocsátás lényegét kifejezhetjük a folyamatábra három lépésével: 1. megsajnálom a másik embert: ez a megsajnálás szánakozás a másik emberen, akinek fontos lenne, hogy a kapcsolatunk rendeződjön, hogy az, amivel megbántott, ne akadályozza a kapcsolatunk megélését, ne álljon közénk</p>	úr-szolga megfizethetetlen tartozás elszámoltatás esedezés megszánás			elengedett adósság	el nem engedett adósság	engedett adósság	el nem engedett adósság			<p>TK</p> <p>Az adós szolga példázatának megismerése</p> <p>A példázat feldolgozása</p> <p>MFEI 1–2. feladat</p> <p>TK</p> <p>A megbocsátás értelmzése</p>
úr-szolga megfizethetetlen tartozás elszámoltatás esedezés megszánás											
elengedett adósság	el nem engedett adósság	engedett adósság									
el nem engedett adósság											

	<p>2. kifejezem, hogy megbocsátok neki: szóban elmondom, hogy megbocsátok, viselkedésemmel jelzem, hogy nem haragszok rá</p> <p>3. lezárom az ügyet, nem gondolok rá többé: igyekszem félre is tenni az ügyet, újabb vita, nézeteltérés esetén sem emlegetem többé</p> <p>Rámutathatunk itt, hogy Isten olyan irgalmas, megbocsátó Isten, aki a bűneinket „a tenger mélyére veti”, nem emlékezik meg azokról.</p> <p>Kapcsolódó feladatok: MFEI 3. és 4.</p> <p>3. Aranymondás: <i>„Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasa volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is.” (Kol 3,13)</i></p> <p>Az aranymondást értelmezve beszéljük meg, hogyan kapcsolódik a példázathoz! Mutassunk rá az adósság-elengedés és a megbocsátás párhuzamára: a szolgának elengedte adósságát ura, de ő nem engedett a neki tartozónak – nekünk megbocsát Isten, nekünk is meg kellene bocsátanunk egymásnak</p> <p>Munkáltatással dolgozzuk fel, és utaljunk vissza a TK bevezető rajzára (49. o.): Egy szív körvonalú kartonlapot osszunk ki, vagy a tanulók vágják ki! Kérjük meg őket, hogy mindenki a szomszédját szakítsa ketté! (Ilyen az, amikor megbántunk valakit, vagy valaki megbánt bennünket) Próbálják meg aztán a gyerekek cellux ragasztóval minél pontosabban összeragasztani a szíveket, segítve a szomszédjuknak! (Ilyen nehéz és figyelmességet igénylő dolog, amikor bocsánatot kell kérnünk vagy meg kell bocsátanunk, és rendeznünk kell az elrontott kapcsolatainkat.) Írják rá az aranymondást az összeragasztott szívre! Tegyük be a korábban elkészített borítékba/tarisznyába! Használhatjuk a tarisznyát és az összegyűjtött aranymondásokat az óra eleji ismétlésekhez: Vegyük elő, s beszéljük meg: mit találunk benne? Milyen üzenetre, vagy történetre emlékeztet az elővett mondat, kép, szimbólum?</p>	<p>MFEI 3–4. feladat</p> <p>Az aranymondás értelmezése</p> <p>A megbocsátás jelentésének szemléltetése</p> <p>MFEI 5. feladat</p>
--	---	---

	<p>4. Kikkel kell megbékülnöd? MFEI 5.</p> <p><u>A kézfogá mint a kibékülés szimbóluma:</u> Körberajzolt kezük ujjaira írják fel a tanulók, kiknek kell megbocsátaniuk és kiktől kell bocsánatot kérniük!</p> <p>5. Énekjavaslat: Sűrű sötét van... (TK 16. ének)</p>	<p>Biztatás a személyes szembenézésre a témával: azok összegyűjtése, akiktől bocsánatot kell kérni, s akiknek meg kell bocsátani</p>
--	--	--

TOVÁBBI ÖTLETEK

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/unforgiving-servant/>

Prezi:

<https://prezi.com/zhq7bxy2w5pu/a-megbocsatas-utja/#>

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet: Tankönyv: 49–50. oldal

A képen látható:

- Piktogramok
- Infografika: megbocsátás
 - Szemléltető rajzok: mérleg, zacskó pénz, zsákok
 - Rajzos illusztrációk: Király és szolga, szolga és adós +börtönrács

A szöveg: Az adós szolga példázata.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Nézzétek meg a piktogramok által ábrázolt folyamatot! Találjátok ki rá konkrét történeteket! Mondjátok el!
- Figyeljétek meg az infografikát! Mi a megbocsátás?
- Próbáld végiggondolni egy konkrét eseted kapcsán, hogyan is működik a megbocsátás folyamata? Mire jutottál? Milyen következtetést vonsz le magadnak belőle?
- Nézd meg a rajzokat! Láttál már ilyen mérleget? Hogy mérhetnek vele?
- Mi van a zacskóban? Honnan tudod? Mi lehet a zsákokban? Hasonlítsd össze a két mennyiséget a látvány alapján! Mire következtettél?
- Figyeld meg a két illusztrációt! Mit látsz az első képen? A testtartásukból, öltözkükből mire következtetsz? Kik lehetnek ők?
- Mit látsz a második képen? Kik lehetnek ők?

2. Szövegelemzés

- Mit kérdezett Péter Jézustól? Miért?
- Mi volt Jézus válasza? Mit gondolsz Jézus válaszáról? Amikor megbocsátasz valakinek, milyen érzéseid vannak?
- Kik a példázat szereplői?
- Mihez hasonlította Jézus a királyt, akiről a példázat szól? Miért?
- Miért vitték az adóst a király elé?
- Mit mondott az adós a király?
- Mit kért az adós? Miért?
- A király mit tett? Miért?

- Mi történt ezután?
- Kivel találkozott a király adósa? Mit mondott neki?
- Mit mondott a szolgatárs?
- Mivel fenyegette meg a király adósa a szolgatársát?
- Mit tett a király, mikor meghallotta, hogy mi történt?
- Mivel fejezte be a példázatot Jézus? Hogyan értelmezték a befejező gondolatokat?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasza volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is.” (Kol 3,13)

- Mi az a tulajdonságod, amit másnak el kell viselnie?
- Ha valaki megsért, megbánt, vagy úgy érzed, hogy ez történt, meg tudsz-e neki bocsátani?
- Ha te sértesz, bántasz meg valakit, ő meg tud bocsátani neked?
- Mit jelent megbocsátani? Miért fontos ez?
- Mit jelent a fenti Ige? Magyarázd meg!

Imádságra nevelés:

Szívlánc

a) Előkészítés

Papírszívek készítése. (Tetszés szerinti méretű szív, aminek a közepét kivágjuk. Majd egy ponton vágjuk át a szívet, ahol a másikkal össze tudjuk fűzni.

b) Szavak a szívekre

Feladatutasítás:

Írjatok minden szívre egy-egy szót, ami arról szól, hogy hogyan tudjátok kifejezni a megbocsátásokat, szereteteket.

c) Imádkozás

Imádkozzatok magatokban azért, amit felírtatok.

d) Szívek összefűzése

Feladatutasítás:

Sorban olvassátok fel a szavakat, amiket felírtatok, és fűzzétek egybe egymás szíveit.

e) Lezárás

A nagy szívláncot akasszuk fel a teremben valahova.

műfaj
megfogalmazás
imádkozás
csoport felosztása
kapcsolódás
hely
fejlesztési terület
hittanosok

hittanoktató

eszközök

kérő
szavak alapján egyénileg
magukban
nincs
megbocsátás, szeretet
óra közepe vagy vége
bűnbánó lelkület

- írnak
- felolvasnak
- láncot alkotnak
- imádkoznak
- papír szíveket készítenek
- színes papírok
- olló
- íróeszköz

Ráhangelődáshoz:

Kérdezzük meg, hogy a hittanosok adtak vagy kaptak-e már kölcsön valamit? Ezeket a tárgyakat, pénzüsszegeket felírhatjuk a táblára szófelhőben is. Kérdezzünk meg azt is, hogy amit kölcsönadtak/kaptak, az visszakerült-e a jogos tulajdonosához, illetve milyen állapotban került vissza? Hogy érezték magukat, ha valami nem ment jól egy ilyen kölcsönadásnál?

Ezután külön lapokra írjuk fel az óra elején összegyűjtött kölcsönadott dolgokat és mindenki húzzon egyet. Ezt kapta kölcsön. Találja ki, hogy ezt a kölcsönkapott dolgot miért nem akarja vagy tudja visszaadni, majd játsszunk le néhány párbeszédet. Ha kicsi a csoport, mindenki sorra kerülhet, ha nagyobb, akkor sorsoljunk ki pár hittanost vagy kérjünk önként jelentkezőket. Ki kell jönni előre és elmondani, hogy mit kapott kölcsön. (Kölcsönkaptam egy biciklit.) A hittanoktató kérdezze meg, hogy kitől kapta kölcsön, az pedig, aki eredetileg említette ezt a tárgyat, jelentkezzen, és szintén jöjjön ki előre. (Le is ülhetnek, bár nem kell sokáig beszélgetni.) A kölcsönadó kérdezze meg, hogy mikor kapja már vissza a tárgyát, aki pedig a papírt húzta, közölje vele, hogy nem kapja vissza, mert. (találja ki, miért). Innen indítsanak egy párbeszédet, nem kell teljesen kibontani, elég két-három interakció és utána le lehet állítani és indítani a következőt.

Ha végeztünk a párbeszédekkel, gyűjtsünk össze néhány érzést (mindkét oldalról), amit észrevettünk a beszélgető feleknél. Később ezt kössük a példázathoz.

Feldolgozáshoz:

Ha úgy látjuk, hogy a csoportunk képes az elvont gondolkodásra a verssel kapcsolatosan, megbeszélhetjük, mit jelent Illyés Gyula versében a „szörnyű fegyver”:

Illyés Gyula: Szörnyű fegyver
(részlet)

Minden ütésed, átkod
Hiába ellenem.
Szörnyű a fegyverem:
megbocsátok.

Feldolgozáshoz:

A kézfogás mint a béke jelének gyakorlása:

Az óra végi imádságot körben állva mondjuk el, s utána mindenki fogjon kezét a két szomszédjával, s mondjuk egymásnak: „Békesség neked!”.

A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv (RÉ21): 157. dicséret 6–8. versei: Valamíglen élsz (+BS, HK)

Jézushoz Jöjjetek: 58. Mindig legyetek kegyesek – kánon